

Що треба знати, щоб скористатися своїм правом обирати депутатів на березневих виборах 2006 року.

Крок перший. Перевірте, чи включені ви до списку виборців

- Перш за все треба перевірити на виборчій дільниці, чи включені Ви до списку виборців, чи відповідають внесені списку дані з даними Вашого паспорту.

Ви маєте право

- оскаржити до робочої групи обліку виборців або до місцевого суду, якщо при складанні загального списку виборців допущені неправильності

Якщо ви вибуваєте з населеного пункту, зробіть крок другий:

- Виборець, який не раніше ніж за 30 днів до дня виборів в парламент включно вибуває з населеного пункту, де він включений до списку виборців на звичайній виборчій дільниці, або повертається з-за кордону в Україну, може звернутися до дільничної виборчої комісії з письмовою заявою з проханням видати йому відкріпне посвідчення на право голосу на виборах депутатів в парламент та виключити його зі списку виборців. Така заява подається не пізніше 20 години останньої п'ятниці перед днем голосування.

Увага!

- Із списку виборців по виборам в місцеві органи влади на підставі відповідних документів виключаються особи, які вибули з території виборчої дільниці на інше місце проживання, а також особи, які померли чи визнані судом недієздатними або за вироком суду перебувають в місцях позбавлення волі. Виборці, які прибули на територію виборчої дільниці на місце проживання включаються до списку виборців на підставі документів, які засвідчують їх особу та місце проживання.

Крок другий. Скористайтеся своїм правом впливати на виборчу кампанію

- Своїм підписом у підписному листі Ви можете підтримати виборчий список кандидата у депутати на посаду сільського, селищного, міського голови.
- Громадяни України мають право вільно і всебічно обговорювати передвиборчі програми партій(блоків), політичні, ділові та особисті якості означених в партійних списках кандидатів у депутати в парламент, а також в місцеві органи влади.

Крок третій. Скористайтеся своїм правом обирати

- Не забудьте йдучи голосувати взяти документ, який підтверджує особу та громадянство України. Ним являється паспорт, тимчасове посвідчення громадянина України (для осіб недавно прийнявши громадянство), тощо.
- Пам'ятайте, що голосувати за інших законом заборонено. Виборчі бюлетені заповнюються виборцем особисто.

Як правильно голосувати

- Голосування в день виборів проводиться з семи до двадцяти другої години без перерви. Воно здійснюється за допомогою виборчого бюлетеня;
- У виборчих бюлетенях і в парламенті і в місцеві органи виборець робить одну позначку (+) або іншу, що засвідчує його волевиявлення, у квадраті проти назви партії (блоку), за кандидатів у депутати від якої він голосує.
- У разі не підтримки кандидатів у депутати від жодної партії (блоку) виборець робить позначку (+), або іншу, що засвідчує його волевиявлення у квадраті проти слів «Не підтримую кандидатів від жодної політичної партії, виборчого блоку політичних партій».
- У виборчих бюлетенях для голосування в одномандатному окрузі виборець робить позначку(+) або іншу, що засвідчує волевиявлення виборця, у квадраті проти прізвища кандидата на посаду сільського, селищного, міського голови чи кандидата у депутати сільської, селищної ради. В разі не підтримки цих кандидатур він робить відповідну позначку у квадраті проти слів «Не підтримую жодного кандидата».

Хто має право голосувати на дому

- Виборцю, який внесений до списку виборців на виборчій дільниці, але за віком, у зв'язку з інвалідністю чи станом здоров'я не здатний самостійно пересуватися, дільнична, виборча комісія за його письмовою заявою надає можливість голосувати за місцем перебування цього виборця.

Пам'ятайте: закон захищає ваше право обирати вільно!

- За порушення законодавства про вибори передбачена кримінальна, адміністративна відповідальність та інша відповідальність в порядку, встановленому Законом.

До відповідальності притягується особа, яка:

1. перешкоджає шляхом насильства, обману, погроз, підкупу чи іншим способом вільному здійсненню громадянина права обирати і бути обраним (ст. 157 Кримінального Кодексу України);
2. використовує своє службове становище з метою бути обраним депутатом;
3. своєчасно не склала списки виборців чи не уточнила відомості, що повинні містити ці списки;
4. порушує право громадянина на ознайомлення із списком виборців;
5. поширює явно неправдиві відомості про кандидата у депутати або здійснює інші дії, що принижують честь і гідність депутата;
6. перешкоджає вести передвиборчу агітацію чи порушує встановлені правила ведення передвиборчої агітації;
7. перешкоджає голосуванню на виборчих дільницях;
8. порушує таємницю голосування (ст. 159 Кримінального Кодексу України);
9. вчинила підлог виборчих документів (ст. 158 Кримінального Кодексу України).